

ÅRSRAPPORT FRA PROGRAMSENSOR

Rune Flikke, Universitetet i Oslo

Oslo, 22 februar 2022

Oppnevnt for perioden V-18 til og med H-21

Fjerde og siste rapport, 2021

GRUNNLAGET FOR RAPPORTEN

Jeg besøkte Institutt for sosialantropologi i periodene 5 – 6 mai 2021 og 9 – 10 november 2021. I tillegg overvar jeg en digital forelesning på SANT103, Materialitet: Miljø, Stad og Økonomi den 03.05.21 og har hørt gjennom podcastene i «Antrohalvtimen» samt gått gjennom flere emner på Mitt UiB.

Under besøket i mai overvar jeg to arbeidsgrupper på SANT103, hadde et møte med undervisningsassistentene for å diskutere deres erfaringer med arbeidsgrupper og øvelser gjennom studieløpet på bachelor.

I november ble jeg bedt om å fokusere på masterprogrammet. Her hadde jeg møte med de tre masteransvarlige samt et utvalg masterstudenter. Under begge besøkene hadde jeg samtaler med instituttledelsen, representanter fra administrasjonen og fagutvalget.

Jeg har mottatt offentlig tilgjengelige dokumenter, emnerapporter, programevaluering for bachelor, Studiebarometer for 2020 og 2021, samt statistikk over søking og opptak til programmene.

BACHELOR, VÅREN 2021

Bachelorprogrammet består av tre 10 ECTS kurs første semester, men det resterende av programmet består av to 15 ECTS kurs. Dette legger til rette for intensiv undervisning med 14 dobbeltforelesninger og

ukentlige seminarer som gjør at studentene har sjans til å fordype seg i fagets kjerneområder i løpet av programmet. 4 og 5 semester er frigjort til frie studiepoeng, noe som åpner for studenter som ønsker utveksling, språktrening eller bygge en bredere tverrfaglig profil.

Jeg har valgt å gå tilbake til SANT102 Sosialt liv i globalt perspektiv, som ble vektlagt spesielt i min første rapport fra 2018, fordi kurset den gang ble opplevd som spesielt utfordrende. Jeg anbefalte instituttet derfor å prioritere arbeid med dette da det kommer i andre semester, hvor instituttet har opplevd en utfordring med stort frafall. I tillegg vil jeg se på SANT103 hvor jeg overvar en digital forelesning og deltok på to seminargrupper V-21.

SANT102, Sosialt liv i globalt perspektiv

Kurset har blitt omarbeidet og oppdatert siden rapporten i 2018. I tillegg til oppdatert litteratur er det vektlagt studentaktive læringsformer. Emnesidene er godt strukturert. Pensum er oppdatert fra mitt første besøk, men har fortsatt en tung faghistorisk komponent. Dette er ikke nødvendigvis negativt all den tid slektskapsstudier er kjernen i fagets begynnelse, men det kan være en idé og vurdere en justering i forhold til nyere litteratur. Kurset inneholder en meget innholdsrik liste med ekstralitteratur.

Forelesningene V-21 var digitale, mens seminarene var fysiske. Det var lagt til rette for en digital seminargruppe for de som ikke kunne møte fysisk. Det var ved et par anledninger lagt opp til «omvendt klasserom» hvor studentene først skulle se film og diskutere disse på Zoom i etterkant. Det var i tillegg lagt ut gode korte videosnutter «om vennskap», samt en lenke til et NRK-innslag om slektskap og norske hytter. Kurset inneholdt også to gjesteforelesninger om biogenetikk og vennskap. Et av de nye tiltakene var minifeltarbeid i grupper. På grunn av korona restriksjoner ble dette nedskalert til miniprojekter hvor studentene jobbet i små grupper hvor de skulle koble tema fra undervisningen til egne erfaringer. Oppgavene ble ikke levert som

tradisjonelle essay, men som digitale presentasjoner i PowerPoint, Sway, eller som en kortfilm. Disse undergikk ikke formell evaluering, men ble kommentert og diskutert med undervisningsassistent og lagt åpent ut på Mitt UiB. Studentene kunne også trekke på erfaringer fra dette arbeidet i eksamen. En gjennomgang på Mitt UiB viste at det ble levert en rekke svært gode, originale og kreative prosjekter. Dette er et nytt initiativ det kan være verd å holde på.

Evalueringen på kurset er en 5 dagers hjemmeeksamen. Det var oppmeldt 160 studenter, 140 avla eksamen, 139 besto og 2 møtte ikke. Snittkarakteren var B.

Kurset framstår nå som et godt strukturert kurs med et godt pensum og et vellykket fokus på instituttets prioritering av nye undervisnings- og evalueringsformer.

SANT103 Materialitet: Miljø, Stad og Økonomi

Emnet er et 15 ECTS kurs som besto av 14 digitale forelesninger, uten opptak, og en blanding av ukentlige fysiske og digitale seminarer. Det var 142 studenter oppmeldt til kurset. På den digitale forelesningen jeg deltok 03.05.21 var 70 studenter pålogget ved starten. Deltakelsen hold seg jevnt på det nivået gjennom hele forelesningen. Det var en god aktiv deltakelse, med jevn bruk av chattefunksjonen både fra studentene og undervisningsassistentene. Foreleser benyttet seg av «break out rooms» hvor studentene diskuterte spørsmål knyttet til forelesningen og to grupper ble plukket ut for å gjengi noe av diskusjonen. Dette fungerte greit i gruppen hvor jeg fikk tillatelse til å delta.

Under besøket deltok jeg på to arbeidsgrupper på emnet. På den første gruppen var det ni studenter, mot normalt ca. 15. Her vekslet de mellom studentdrevne grupper hvor studentene skrev referat fra diskusjonen som ble sendt til undervisningsassistentene og

tradisjonell arbeidsgruppe hvor undervisningsassistentene delte ut oppgaver som ble diskutert i grupper før en felles diskusjon hvor undervisningsassistenten skrev sammendrag fra diskusjonen på tavlen.

Den andre gruppen jeg deltok på var maskinfri og deltakelsen var ifølge undervisningsassistenten nesten alltid full. Av de tolv deltakerne var det kun en mann. På tross av en god deltakelse i begge grupper var det slående hvor mye mer aktiv de var i den maskinfrie gruppen. Når jeg snakket med studentene om hvorfor de hadde valgt denne gruppen sa de at PC tar for mye oppmerksomhet. Det blir bedre diskusjoner og som en sa «du får mer øyekontakt» med de andre. Det ble også påpekt at fraværet av PC gjorde det enklere for studentene å fokusere på samtalen, samtidig som at flere uttrykte at det å skrive for hånd gjorde at de følte at de lærer mer av diskusjonene. Alt i alt var det mitt klare inntrykk at dette nye initiativet var svært godt mottatt av studentene og er et meget godt initiativ som bør prioriteres i framtiden.

Av 142 oppmeldte på emnet leverte ca. 130 obligatorisk essay på 1500 ord som er nødvendig for å gå opp til eksamen.

Undervisningsassistentene ga skriftlig tilbakemelding på essayet. Evalueringsformen var en fem dagers hjemmeeksamen. 124 besto eksamen og karaktersnittet var C.

Møte med undervisningsassistentene 05.05.21

Det ble klart under møtet at det har vært en del endringer i opprinnelige planer i forbindelse med korona restriksjonene som har gjort undervisningsassistentenes arbeid krevende, men støtten de har fått fra instituttet og de vitenskapelig ansatte har vært god.

Et av tiltakene undervisningsassistentene nylig innførte er «Skrivekollektivet» som skal være igangsatt på alle obligatoriske

emner. Her skriver studentene sammendrag av tekster som ikke diskuteres i arbeidsgruppene og diskuterer og deler disse innad i gruppen. Det var vanskelig å oppdrive informasjon om dette på Mitt UiB, men jeg fant et grundig tresiders dokument med praktisk informasjon, retningslinjer for konstruktive tilbakemeldinger etc på SANT240. Dette er et meget godt og nyttig dokument på engelsk med praktisk informasjon, samt en side med meget gode retningslinjer for konstruktiv kritikk av hverandres tekster. I tillegg til opprettelsen av SANT150 tilbake i 2016, er dette et nytt tiltak som styrker den akademiske skrivetreningen på bachelor. Dette svarer på de foregående rapportene som nettopp har understreket studentenes ønske om mer skrivetrening.

En generell informasjon jeg fikk av undervisningsassistentene var at de alle mente det hadde vært færre studentinitiativ til å opprette kollokviegrupper enn tidligere. Mye tyder på at dette skyldes at det under pandemien har vært færre fysiske møteplasser og mindre anledning til å bli kjent med medstudenter.

Jeg vil nå diskutere nærmere masterprogrammet som jeg ble bedt om å vektlegge under mitt besøk H-21.

MASTERPROGRAMMET, H-21

H-21 har på alle måter vært et uvanlig master kull. Det ble tatt opp 17 studenter. Dette var en oppgang fra 2020, noe som kan skyldes at flere som hadde planer om oppstart H-20 hadde utsatt studiene for å kunne utføre sitt planlagte feltarbeid. Kjønnsbalansen har vært kommentert hvert år siden min første rapport i 2018. Årets kull består kun av kvinner og er intet unntak fra den trenden. Under mitt besøk 9 – 10 november hadde tre studenter sluttet, to av dem var fjernstudenter. Det var ingen evaluering av masterprogrammet i Studiebarometeret 2021 på grunn av for få svar.

Programsiden er godt strukturert og innleder med informasjon om antropologiens særpreg i forhold til andre samfunnsvitenskapelige fag. Innledningsvis orienteres det også godt om jobbmuligheter. En lenke til en meget innholdsrik side med «Antropologer i Arbeidslivet» inneholder mange gode karriereintervjuer med tidligere studenter. En egen lenke «Møt masterstudentene på sosialantropologi» gir også en god innsikt i bredden av faget og mulighetene som ligger i en mastergrad i sosialantropologi. Arbeidslivsrelevans er således løftet helt opp i presentasjonen av programmet på en klar og inspirerende måte.

Masterprogrammets oppbygging og kursenes pensumsutvalg gir en svært grundig innføring i feltarbeidsmetodikk og følger slik opp det innledende fokuset på fagets metode og egenart. 1 semester er det lagt opp to kurs: SANT301 «Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis» (20 ECTS) og SANT302 «Individuell prosjektutvikling» (10 ECTS). 2 semester SANT320 «Praktisk metodekurs: Antropologisk feltarbeid» (30 ECTS) som er feltarbeid med en obligatorisk innlevering halvveis i feltarbeidet. 3 og 4 semester SANT 350 «Masteroppgåve» (60 ECTS).

SANT301 Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis

Kurset, som består av 15 dobbeltforelesninger og to avsluttende heldagsseminarer. Etter at pandemien medførte en endring til en 14 dagers hjemmeeksamen, ble evalueringen endret tilbake til den ordinære 8 timers digital skoleeksamen. Eksamen på SANT301 var avlagt dagen før. På dette kurset var det 17 oppmeldt og 14 møtte til eksamen. Jeg mottok ikke statistikk over karakterfordelingen H-21, men H-20 var det 17 oppmeldt, 16 møtt. Alle besto og karaktersnittet var en sterk B.

Møte med masteransvarlige 09.11.21

Et av temaene som ble diskutert var en merkbar endret dynamikk i forhold til fjorårets masterkull. Det påpekt at kullet som startet H-20 var aktive og engasjerte. De fleste deltok aktivt på undervisningen og ga for eksempel beskjed hvis de var syke. Mye tyder på at dette er et sannsynlig resultat av den svært krevende studenttilværelsen under snart to år med korona restriksjoner. Endringer i aktivitet og engasjement vil naturlig også variere fra kull til kull, men er i dette tilfellet noe som bør prioriteres i tiden som kommer slik at instituttet gjør sitt for at den positive utviklingen på bachelor kan få ringvirkninger på masterprogrammet.

En spesiell utfordring som ble trukket fram var at veiledere slet litt med at retningslinjene for bruken av RETTE etter overgangen fra NSD, nå SIKT, ikke var på plass. Dette skulle være tema på stabsmøte i desember og være på plass over jul, men hadde så langt skapt en del usikkerhet og ekstraarbeid.

Møte med masterstudentene, 09.11.21

Møtet besto av én tredje- og tre førstesemesterstudenter, hvorav en hadde utsatt oppstart ett år for å kunne utføre planlagt feltarbeid. De bekreftet inntrykket gitt i møte med masteransvarlige. Studentene kom raskt inn på miljøet i kullet som startet H-21. Det er en spesiell situasjon at årets kull kun er kvinner, at koronarestriksjonene er tunge å håndtere, noe som gjorde at det var en litt negativ stemning på årets masterkull. Avbrutte og dramatisk endrede feltarbeid på grunn av Covid hadde skapt mye frustrasjon. Det ble påpekt at det var en del som ikke bidro i diskusjoner. På tross av at det var mange studenter som jobbet godt, delte ideer og bidro aktivt i gruppearbeid, hadde det spredd seg en litt pessimistisk og negativ holdning på kullet. Flere hadde derfor begynt å kvie seg for å bidra aktivt i gruppene, noe som påvirket læringsmiljøet negativt. De som brukte masterlesesalen understreket at de var svært godt fornøyd med miljøet der. Det var ikke faste plasser, men såpass få som benyttet de, at de i

praksis har egen plass. Det ble også understreket at de opplevde at det var svært lav terskel for å oppsøke veiledere og at støtten derfra er god.

Et tema som ble vektlagt var et ønske om mer konkrete tiltak for å styrke arbeidslivsrelevansen. Her understreket de at Fagutvalget har gjort en god jobb, men de ønsket mer og bedre trening i hvordan de kan presentere sin kunnskap på en effektiv og god måte i møte med arbeidslivet utenfor academia. Det ble også påpekt at de kunne ønske seg mer informasjon om legater hvor de kunne søke om støtte til feltarbeid og et sted de kunne få hjelp og tips til søknadsskriving. Det ble nevnt at søknadsfristen for feltarbeidsstipend kom sent, da det var vanskelig å planlegge feltarbeid for de som ikke hadde en økonomi som gjorde at de kunne bære det økonomisk.

Det ble klart uttrykt at veiledere hadde stilt opp under de spesielle forholdene, men at de ikke hadde gjennomgått noe trening eller undervisning i digitale feltarbeid og at de selv hadde mange, til dels store hull i kunnskapen om etikk og digitale feltarbeid. Her har det vært mye prøving og feiling og det er viktig at disse erfaringene blir samlet og at staben får den nødvendige kunnskapen som gjør at de i framtiden er bedre rustet til å veilede studenter med digitale feltarbeid.

De tre som hadde tatt eksamen i SANT301: Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis dagen før, mente at undervisningen var god, men at forelesere kunne hatt samme praksis og delt ut leselister på forhånd. På tross av informasjonen på emnesidene ble det uttrykt usikkerhet rundt kravene til den obligatoriske oppgaven, deltakelse og hjelp til å velge oppgave. De frammøtte var enige i at det bør vurderes å benytte seg av hjemmeeksamen. Dette vil gi dem mer skrivetrening og erfaring med å jobbe selvstendig med presentasjon av teori på konkrete og relevante

problemstillingen. Det ble understreket at dette ville ha stort utbytte når de forberedte seg på å skrive en masteroppgave. Det var fint at SANT150 kom på første semester, men det ble stilt spørsmål om man kan forvente at studentene begynner å finne sin egen stemme på bachelor? Dette er det vanskelig, men behov for å jobbe med på master. Heldagsseminarene på kurset ble opplevd tunge og lange. Det ble understreket at tidsstyringen andre dagen var bedre og sørget for et bedre faglig utbytte.

Det var noen delte erfaringer i forhold til første veiledningstime. Et par av studentene mente de, kanskje på grunn av egen passivitet, ikke kom til orde. Det ble uttrykt et ønske om at studentene skulle starte et 5 minutters innlegg om innledende tanker til prosjektet. Dette ville sikre at diskusjonen ble holdt på studentens premisser.

MØTER MED FAGUTVALGET 06.05 OG 09.11 2021

Fagutvalget har lagt ned et stort arbeid under pandemien og har en lang rekke nye tiltak for å bedre studiehverdagen og samholdet på kullene. Ansatte var også invitert til de fleste arrangementene. I mars hadde de leid lokaler til en eksamensfest hvor ca 30 deltok. Det ble også arrangert en digital fagkritisk om temaet «Antropologien under krise» dag med ca 50 deltakere, hvorav flere var eksterne. Det ble arrangert avslutningsfester for førsteårsstudenter og siste års bachelor- og masterstudenter. Jeg ble også informert om at fakultetet utlyste stillinger for bachelorstudenter som mentorer. Det ble også arrangert et jobbsøkerkurs med Kajsa og Nina. Instituttet har også økt antallet studentassistenter fra 2 til 3. I mai var det planlagt rebusløp med grilling og sosialt samvær ute, men det ble utsatt til høsten. Et fjordcruise som også var planlagt V-21 ble flyttet til H-21. Dette ble fullt ved påmelding og bachelorstudentene ble prioritert. Ca 40 stilte.

I høstsemesteret hadde det blitt arrangert tre åpne «Over koppen» seminarer hvor masterstudenter forteller fra sine feltarbeid. I tillegg hadde de Potlach studentpils når stipendene ble utbetalt. «Antrosnakk» har vært et annet initiativ. Det ble også arrangert fotball trening og felles samling med ca 25 studenter på stadion for å se Brann kamp. Antrofilm klubben hadde planlagt sitt første møte 08.11, men de strevde med å få rettigheter til filmene samt få noen til å stille for å diskutere disse. Av mer utadrettede tiltak har de sammen med Kula Kula etablert «Antrohalvtimen», en meget god podcast for og med antropologi studenter som er tilgjengelig på Spotify. Det er også planlagt en debatt om rasebegrepet sammen med Kula Kula i desember. Til slutt har de arrangert «Antropologer i arbeidslivet» i høstsemesteret.

Det har vært flere utfordringer for fagutvalget i perioden. Først og fremst dreier det seg om at det har vært litt demotiverende å jobbe når det er så vanskelig å planlegge og flere arrangementer måtte kanselleres. I en periode med så få fysiske møter har det vært tungt å rekruttere nye medlemmer, men de har fått to nye fra masterprogrammet og tre fra det siste bachelorkullet. Av andre erfaringer de har fått er at det kanskje bør holdes et arrangement like før søknadsfristen på master og at fagutvalget må starte arbeidet tidlig i høstsemesteret, møte studentene aktivt under Fadderuka med fysiske møter og pizza servering.

Alt i alt har det vært en imponerende innsats fra Fagutvalget som uten tvil har engasjert studentmiljøet på en positiv måte i en periode med strenge Korona restriksjoner.

STUDIEBAROMETERET 2020 OG 2021

Det ser ut til å ha vært en generell, nasjonal, nedgang i resultater i Studiebarometeret fra 2020 til 2021. De enkeltspørsmålene som har blitt vurdert høyest og lavest har alle sunket betraktelig fra 2020 til

2021. Det faktum at dette er en sterk nasjonal trend tilsier at korona restriksjonene har hatt en stor betydning og at årets Studiebarometer bør vurderes med en grad av varsomhet.

Jeg vil likevel trekke fram tre ting som utmerker seg ved årets studiebarometer. For det første er den meget positive vurderingen av eksamen og evalueringsformer, som ligger godt over lands gjennomsnittet og UiB som helhet. Her tror jeg at de ovennevnte endringene på for eksempel Sant102 er en medvirkende faktor. For det andre er den overordnede tilfredsheten med programmet på 4.1. Selv om det er ned 0.3 fra 2020, er det et godt resultat og ligger over det nasjonale og UiBs gjennomsnitt og vitner om det gode arbeidet som er nedlagt de siste årene. På den negative siden ligger arbeidslivsrelevans og tilknytning til arbeidslivet hvor programmet scorer dårligst og ligger godt under det nasjonale gjennomsnittet. Når KD i perioden framover vektlegger nettopp et økt fokus på arbeidslivsrelevans er dette et felt som bør prioriteres høyt i tiden som kommer. Jeg vil gå mer inn i dette i de oppsummerende kommentarene.

OPPSUMMERENDE KOMMENTARER:

I min periode som programsensor har instituttet hatt følgende fem satsningsområdene for å motvirke uønsket frafall på bachelor.

- i. Undervisningsassistentene er økt fra to til tre og har fått rollen som faglige mentorer.
- ii. Tilhørighet til instituttet har blitt prioritert og det har blitt tilrettelagt for at seminarrommet og hjørnerommet på instituttet brukes aktivt i bachelorundervisningen.
- iii. Det har vært økt fokus på å synliggjøre studieveiledernes tilgjengelighet ved blant annet en åpen dør policy og tett samarbeid med studentorganisasjonene.
- iv. Bidra til aktive studieorganisasjoner.
- v. Et økt fokus på arbeidslivsrelevans.

Sammen med et meget godt rekrutteringsarbeid har dette gitt meget gode resultater på bachelorprogrammet. På tross av at frafallet fortsatt er betydelig i løpet av de to første semestrene, tyder statistikken jeg redegjorde for innledningsvis og Studiebarometerets overordnede tilfredshet på 4.4 (2020) at de fem tiltakene skissert innledningsvis i stor grad har vært vellykket. På tross av at instituttet i perioden 2017 til 2020 opplevde et kutt i antall førsteamanuensis- og professorstillinger fra 14,6 til 11,4 og en økt arbeidsbyrde på grunn av korona tiltak, har antallet aktive studenter økt fra 173 til 274 per 30.11.2021. I samme periode økte poenggrensen for inntak fra 34,8 til 38,1 for førstegangsvitnemål. I tillegg økte studiepoengproduksjonen per student i perioden fra 21,8 til 27,09. Det er gledelig å se at den enorme veksten i kandidatproduksjon som ble påpekt i rapporten for 2020, ser ut til å fortsette for 2021. Dette tyder på at det har blitt lagt ned et ekstraordinært godt arbeid blant de vitenskapelige- og administrativt ansatte samt i studentorganisasjonene i denne perioden.

Siden min første rapport i 2018 har instituttet gjort en meget god jobb i å forbedre Mitt UiB. En gjennomgang av emnesidene på Mitt UiB viser at det har vært lagt ned et betydelig arbeid her de siste årene. De er oversiktlige, inneholder så langt jeg har kunnet registrere all nødvendig informasjon om eksamen, kursenes struktur, forventninger, obligatoriske aktiviteter, samt tips til skriving, lesing og tips til skriving av eksamensoppgaver. En liten ting som det kan jobbes videre med er å opprette flere introduksjonsvideoer til emnene på Mitt UiB. Disse er i dag på SANT100, 104 og 150 og er korte, effektive og meget gode introduksjoner til emnet. Alt i alt holder den digitale siden av undervisningen et svært høyt nivå. Som Studiebarometeret viser har det vært gjort spesielt store framskritt i eksamen og nye evalueringsformer, noe som ble påpekt i

gjennomgangen av SANT102. Her scorer instituttets bachelor programmet best med en snitt på 4,6 i Studiebarometeret.

Jobben framover blir å vurdere hvilke av de digitale tiltakene som tvang seg fram med nedstengningen som skal beholdes når normalen gjenopprettes.

Slik jeg ser situasjonen nå ved slutten av min fireårsperiode har instituttet to utfordringer som bør prioriteres; det gjelder masterrekrutteringen og arbeidslivsrelevans.

Arbeidslivsrelevans går igjen i de fem punktene som scorer dårligst i Studiebarometeret for 2021 (s. 4). Dette resultatet kommer på tross av en betydelig innsats fra instituttet. Arbeidslivsrelevans er løftet opp og fram på instituttets hjemmeside; det er trukket inn i kursbeskrivelser og læringsmål på bacheloremner og har som nevnt fått en framtrædende plass på Masterprogrammets sider. I tillegg har både instituttet og fagutvalget jobbet konkret med å fremme arbeidslivsrelevans. Ut fra kjennskap undertegnede har til Tromsø, Trondheim og Oslo, er et økt ønske om mer arbeidslivsrelevans et gjennomgående trekk ved alle instituttene på tross av en rekke nye tiltak som egne kurs i arbeidslivsrelevans på bachelor og master programmene ved UiO. Disse har gode søknadstall og evalueringer uten at dette har fått positive resultat i Studiebarometeret. Dette berører med andre ord fagmiljøet i så stor grad at det i tillegg til å fortsette det pågående arbeidet på instituttet, ser ut til å være behov for en bredere erfaringsdeling mellom de fire instituttene. For å ta tak i denne utfordringen foreslår jeg følgende:

- i. Temaet bør løftes opp i Nasjonalt fagorgan.
- ii. Instituttet arrangerte 25–26.11.2021, en meget god årskonferanse for Norsk Antropologisk Forening, med en uvanlig bred studentdeltakelse. All den tid instituttene støtter

NAF økonomisk bør det være rom for å gå i en dialog hvor vi kan se om Foreningen også kan rette et fokus på dette temaet.

- iii. Samfunnsviterne arrangerte 17.03.21 et nasjonalt webinar med svært god deltakelse om antropologi i arbeidslivet. Dette er også et initiativ som kan videreføres.

Når det gjelder masterrekrutteringen har opptaket siden 2006 svingt mellom 27 og 12. En gjenganger i mine samtaler med bachelor- og masterstudenter disse fire årene, er at det eksisterer en opplevelse av manglende arbeidslivsrelevans. Som nevnt over har instituttet gjort en meget god jobb med å profilere arbeidslivsrelevans på nettsider så vel som emnesidene på Mitt UiB. Det er også holdt inspirerende interne og nasjonale kurs uten at det har ført til at det meget positive løftet fra bachelor har fått konsekvenser for masterrekrutteringen. Da masterprogrammet ser ut til og for det meste rekruttere egne studenter ser det for meg ut til at et nytt fokus på SANT260 er et godt sted å starte. I tillegg ligger det et ubrukt potensial i de frie studiepoengene i 4 og 5 semester. Her er det mulig å bedre synliggjøre for studentene hvordan støttefag innen fag som IT, økologi, statistikk, økonomi og helsefag kan være med på å styrke potensialet som ligger i en mer tverrfaglig profil. Dette vil kreve en vilje blant veiledere av den «gamle skolen» til å oppdatere seg og kanskje revurdere kravene til en masteroppgave og hva et feltarbeid bør være. Når det er sagt har pandemien og det økte fokuset på digitale feltarbeid og digital etnografi allerede ført oss mange skritt i den retningen. Dette kan utvikles videre gjennom masterprosjekt og gjøre en mer konkurransedyktig på arbeidsmarkedet. Her har instituttet lagt ned et godt arbeid, men som nevnt over tror jeg de fire instituttene bør stå sammen for å adressere dette.

Rune Flikke (sign)

ÅRSRAPPORT FRA PROGRAMSENSOR

Rune Flikke, Universitetet i Oslo

Oslo, 22 februar 2022

Oppnevnt for perioden V-18 til og med H-21

Fjerde og siste rapport, 2021

GRUNNLAGET FOR RAPPORTEN

Jeg besøkte Institutt for sosialantropologi i periodene 5 – 6 mai 2021 og 9 – 10 november 2021. I tillegg overvar jeg en digital forelesning på SANT103, Materialitet: Miljø, Stad og Økonomi den 03.05.21 og har hørt gjennom podcastene i «Antrohalvtimen» samt gått gjennom flere emner på Mitt UiB.

Under besøket i mai overvar jeg to arbeidsgrupper på SANT103, hadde et møte med undervisningsassistentene for å diskutere deres erfaringer med arbeidsgrupper og øvelser gjennom studieløpet på bachelor.

I november ble jeg bedt om å fokusere på masterprogrammet. Her hadde jeg møte med de tre masteransvarlige samt et utvalg masterstudenter. Under begge besøkene hadde jeg samtaler med instituttledelsen, representanter fra administrasjonen og fagutvalget.

Jeg har mottatt offentlig tilgjengelige dokumenter, emnerapporter, programevaluering for bachelor, Studiebarometer for 2020 og 2021, samt statistikk over søking og opptak til programmene.

BACHELOR, VÅREN 2021

Bachelorprogrammet består av tre 10 ECTS kurs første semester, men det resterende av programmet består av to 15 ECTS kurs. Dette legger til rette for intensiv undervisning med 14 dobbeltforelesninger og

ukentlige seminarer som gjør at studentene har sjans til å fordype seg i fagets kjerneområder i løpet av programmet. 4 og 5 semester er frigjort til frie studiepoeng, noe som åpner for studenter som ønsker utveksling, språktrening eller bygge en bredere tverrfaglig profil.

Jeg har valgt å gå tilbake til SANT102 Sosialt liv i globalt perspektiv, som ble vektlagt spesielt i min første rapport fra 2018, fordi kurset den gang ble opplevd som spesielt utfordrende. Jeg anbefalte instituttet derfor å prioritere arbeid med dette da det kommer i andre semester, hvor instituttet har opplevd en utfordring med stort frafall. I tillegg vil jeg se på SANT103 hvor jeg overvar en digital forelesning og deltok på to seminargrupper V-21.

SANT102, Sosialt liv i globalt perspektiv

Kurset har blitt omarbeidet og oppdatert siden rapporten i 2018. I tillegg til oppdatert litteratur er det vektlagt studentaktive læringsformer. Emnesidene er godt strukturert. Pensum er oppdatert fra mitt første besøk, men har fortsatt en tung faghistorisk komponent. Dette er ikke nødvendigvis negativt all den tid slektskapsstudier er kjernen i fagets begynnelse, men det kan være en idé og vurdere en justering i forhold til nyere litteratur. Kurset inneholder en meget innholdsrik liste med ekstralitteratur.

Forelesningene V-21 var digitale, mens seminarene var fysiske. Det var lagt til rette for en digital seminargruppe for de som ikke kunne møte fysisk. Det var ved et par anledninger lagt opp til «omvendt klasserom» hvor studentene først skulle se film og diskutere disse på Zoom i etterkant. Det var i tillegg lagt ut gode korte videosnutter «om vennskap», samt en lenke til et NRK-innslag om slektskap og norske hytter. Kurset inneholdt også to gjesteforelesninger om biogenetikk og vennskap. Et av de nye tiltakene var minifeltarbeid i grupper. På grunn av korona restriksjoner ble dette nedskalert til miniprojekter hvor studentene jobbet i små grupper hvor de skulle koble tema fra undervisningen til egne erfaringer. Oppgavene ble ikke levert som

tradisjonelle essay, men som digitale presentasjoner i PowerPoint, Sway, eller som en kortfilm. Disse undergikk ikke formell evaluering, men ble kommentert og diskutert med undervisningsassistent og lagt åpent ut på Mitt UiB. Studentene kunne også trekke på erfaringer fra dette arbeidet i eksamen. En gjennomgang på Mitt UiB viste at det ble levert en rekke svært gode, originale og kreative prosjekter. Dette er et nytt initiativ det kan være verd å holde på.

Evalueringen på kurset er en 5 dagers hjemmeeksamen. Det var oppmeldt 160 studenter, 140 avla eksamen, 139 besto og 2 møtte ikke. Snittkarakteren var B.

Kurset framstår nå som et godt strukturert kurs med et godt pensum og et vellykket fokus på instituttets prioritering av nye undervisnings- og evalueringsformer.

SANT103 Materialitet: Miljø, Stad og Økonomi

Emnet er et 15 ECTS kurs som besto av 14 digitale forelesninger, uten opptak, og en blanding av ukentlige fysiske og digitale seminarer. Det var 142 studenter oppmeldt til kurset. På den digitale forelesningen jeg deltok 03.05.21 var 70 studenter pålogget ved starten. Deltakelsen hold seg jevnt på det nivået gjennom hele forelesningen. Det var en god aktiv deltakelse, med jevn bruk av chattefunksjonen både fra studentene og undervisningsassistentene. Foreleser benyttet seg av «break out rooms» hvor studentene diskuterte spørsmål knyttet til forelesningen og to grupper ble plukket ut for å gjengi noe av diskusjonen. Dette fungerte greit i gruppen hvor jeg fikk tillatelse til å delta.

Under besøket deltok jeg på to arbeidsgrupper på emnet. På den første gruppen var det ni studenter, mot normalt ca. 15. Her vekslet de mellom studentdrevne grupper hvor studentene skrev referat fra diskusjonen som ble sendt til undervisningsassistentene og

tradisjonell arbeidsgruppe hvor undervisningsassistentene delte ut oppgaver som ble diskutert i grupper før en felles diskusjon hvor undervisningsassistenten skrev sammendrag fra diskusjonen på tavlen.

Den andre gruppen jeg deltok på var maskinfri og deltakelsen var ifølge undervisningsassistenten nesten alltid full. Av de tolv deltakerne var det kun en mann. På tross av en god deltakelse i begge grupper var det slående hvor mye mer aktiv de var i den maskinfrie gruppen. Når jeg snakket med studentene om hvorfor de hadde valgt denne gruppen sa de at PC tar for mye oppmerksomhet. Det blir bedre diskusjoner og som en sa «du får mer øyekontakt» med de andre. Det ble også påpekt at fraværet av PC gjorde det enklere for studentene å fokusere på samtalen, samtidig som at flere uttrykte at det å skrive for hånd gjorde at de følte at de lærer mer av diskusjonene. Alt i alt var det mitt klare inntrykk at dette nye initiativet var svært godt mottatt av studentene og er et meget godt initiativ som bør prioriteres i framtiden.

Av 142 oppmeldte på emnet leverte ca. 130 obligatorisk essay på 1500 ord som er nødvendig for å gå opp til eksamen.

Undervisningsassistentene ga skriftlig tilbakemelding på essayet. Evalueringsformen var en fem dagers hjemmeeksamen. 124 besto eksamen og karaktersnittet var C.

Møte med undervisningsassistentene 05.05.21

Det ble klart under møtet at det har vært en del endringer i opprinnelige planer i forbindelse med korona restriksjonene som har gjort undervisningsassistentenes arbeid krevende, men støtten de har fått fra instituttet og de vitenskapelig ansatte har vært god.

Et av tiltakene undervisningsassistentene nylig innførte er «Skrivekollektivet» som skal være igangsatt på alle obligatoriske

emner. Her skriver studentene sammendrag av tekster som ikke diskuteres i arbeidsgruppene og diskuterer og deler disse innad i gruppen. Det var vanskelig å oppdrive informasjon om dette på Mitt UiB, men jeg fant et grundig tresiders dokument med praktisk informasjon, retningslinjer for konstruktive tilbakemeldinger etc på SANT240. Dette er et meget godt og nyttig dokument på engelsk med praktisk informasjon, samt en side med meget gode retningslinjer for konstruktiv kritikk av hverandres tekster. I tillegg til opprettelsen av SANT150 tilbake i 2016, er dette et nytt tiltak som styrker den akademiske skrivetreningen på bachelor. Dette svarer på de foregående rapportene som nettopp har understreket studentenes ønske om mer skrivetrening.

En generell informasjon jeg fikk av undervisningsassistentene var at de alle mente det hadde vært færre studentinitiativ til å opprette kollokviegrupper enn tidligere. Mye tyder på at dette skyldes at det under pandemien har vært færre fysiske møteplasser og mindre anledning til å bli kjent med medstudenter.

Jeg vil nå diskutere nærmere masterprogrammet som jeg ble bedt om å vektlegge under mitt besøk H-21.

MASTERPROGRAMMET, H-21

H-21 har på alle måter vært et uvanlig master kull. Det ble tatt opp 17 studenter. Dette var en oppgang fra 2020, noe som kan skyldes at flere som hadde planer om oppstart H-20 hadde utsatt studiene for å kunne utføre sitt planlagte feltarbeid. Kjønnsbalansen har vært kommentert hvert år siden min første rapport i 2018. Årets kull består kun av kvinner og er intet unntak fra den trenden. Under mitt besøk 9 – 10 november hadde tre studenter sluttet, to av dem var fjernstudenter. Det var ingen evaluering av masterprogrammet i Studiebarometeret 2021 på grunn av for få svar.

Programsiden er godt strukturert og innleder med informasjon om antropologiens særpreg i forhold til andre samfunnsvitenskapelige fag. Innledningsvis orienteres det også godt om jobbmuligheter. En lenke til en meget innholdsrik side med «Antropologer i Arbeidslivet» inneholder mange gode karriereintervjuer med tidligere studenter. En egen lenke «Møt masterstudentene på sosialantropologi» gir også en god innsikt i bredden av faget og mulighetene som ligger i en mastergrad i sosialantropologi. Arbeidslivsrelevans er således løftet helt opp i presentasjonen av programmet på en klar og inspirerende måte.

Masterprogrammets oppbygging og kursenes pensumsutvalg gir en svært grundig innføring i feltarbeidsmetodikk og følger slik opp det innledende fokuset på fagets metode og egenart. 1 semester er det lagt opp to kurs: SANT301 «Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis» (20 ECTS) og SANT302 «Individuell prosjektutvikling» (10 ECTS). 2 semester SANT320 «Praktisk metodekurs: Antropologisk feltarbeid» (30 ECTS) som er feltarbeid med en obligatorisk innlevering halvveis i feltarbeidet. 3 og 4 semester SANT 350 «Masteroppgåve» (60 ECTS).

SANT301 Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis

Kurset, som består av 15 dobbeltforelesninger og to avsluttende heldagsseminarer. Etter at pandemien medførte en endring til en 14 dagers hjemmeeksamen, ble evalueringen endret tilbake til den ordinære 8 timers digital skoleeksamen. Eksamen på SANT301 var avlagt dagen før. På dette kurset var det 17 oppmeldt og 14 møtte til eksamen. Jeg mottok ikke statistikk over karakterfordelingen H-21, men H-20 var det 17 oppmeldt, 16 møtt. Alle besto og karaktersnittet var en sterk B.

Møte med masteransvarlige 09.11.21

Et av temaene som ble diskutert var en merkbar endret dynamikk i forhold til fjorårets masterkull. Det påpekt at kullet som startet H-20 var aktive og engasjerte. De fleste deltok aktivt på undervisningen og ga for eksempel beskjed hvis de var syke. Mye tyder på at dette er et sannsynlig resultat av den svært krevende studenttilværelsen under snart to år med korona restriksjoner. Endringer i aktivitet og engasjement vil naturlig også variere fra kull til kull, men er i dette tilfellet noe som bør prioriteres i tiden som kommer slik at instituttet gjør sitt for at den positive utviklingen på bachelor kan få ringvirkninger på masterprogrammet.

En spesiell utfordring som ble trukket fram var at veiledere slet litt med at retningslinjene for bruken av RETTE etter overgangen fra NSD, nå SIKT, ikke var på plass. Dette skulle være tema på stabsmøte i desember og være på plass over jul, men hadde så langt skapt en del usikkerhet og ekstraarbeid.

Møte med masterstudentene, 09.11.21

Møtet besto av én tredje- og tre førstesemesterstudenter, hvorav en hadde utsatt oppstart ett år for å kunne utføre planlagt feltarbeid. De bekreftet inntrykket gitt i møte med masteransvarlige. Studentene kom raskt inn på miljøet i kullet som startet H-21. Det er en spesiell situasjon at årets kull kun er kvinner, at koronarestriksjonene er tunge å håndtere, noe som gjorde at det var en litt negativ stemning på årets masterkull. Avbrutte og dramatisk endrede feltarbeid på grunn av Covid hadde skapt mye frustrasjon. Det ble påpekt at det var en del som ikke bidro i diskusjoner. På tross av at det var mange studenter som jobbet godt, delte ideer og bidro aktivt i gruppearbeid, hadde det spredd seg en litt pessimistisk og negativ holdning på kullet. Flere hadde derfor begynt å kvie seg for å bidra aktivt i gruppene, noe som påvirket læringsmiljøet negativt. De som brukte masterlesesalen understreket at de var svært godt fornøyd med miljøet der. Det var ikke faste plasser, men såpass få som benyttet de, at de i

praksis har egen plass. Det ble også understreket at de opplevde at det var svært lav terskel for å oppsøke veiledere og at støtten derfra er god.

Et tema som ble vektlagt var et ønske om mer konkrete tiltak for å styrke arbeidslivsrelevansen. Her understreket de at Fagutvalget har gjort en god jobb, men de ønsket mer og bedre trening i hvordan de kan presentere sin kunnskap på en effektiv og god måte i møte med arbeidslivet utenfor academia. Det ble også påpekt at de kunne ønske seg mer informasjon om legater hvor de kunne søke om støtte til feltarbeid og et sted de kunne få hjelp og tips til søknadsskriving. Det ble nevnt at søknadsfristen for feltarbeidsstipend kom sent, da det var vanskelig å planlegge feltarbeid for de som ikke hadde en økonomi som gjorde at de kunne bære det økonomisk.

Det ble klart uttrykt at veiledere hadde stilt opp under de spesielle forholdene, men at de ikke hadde gjennomgått noe trening eller undervisning i digitale feltarbeid og at de selv hadde mange, til dels store hull i kunnskapen om etikk og digitale feltarbeid. Her har det vært mye prøving og feiling og det er viktig at disse erfaringene blir samlet og at staben får den nødvendige kunnskapen som gjør at de i fremtiden er bedre rustet til å veilede studenter med digitale feltarbeid.

De tre som hadde tatt eksamen i SANT301: Antropologisk kunnskapsproduksjon og etnografisk praksis dagen før, mente at undervisningen var god, men at forelesere kunne hatt samme praksis og delt ut leselister på forhånd. På tross av informasjonen på emnesidene ble det uttrykt usikkerhet rundt kravene til den obligatoriske oppgaven, deltakelse og hjelp til å velge oppgave. De frammøtte var enige i at det bør vurderes å benytte seg av hjemmeeksamen. Dette vil gi dem mer skrivetrening og erfaring med å jobbe selvstendig med presentasjon av teori på konkrete og relevante

problemstillingen. Det ble understreket at dette ville ha stort utbytte når de forberedte seg på å skrive en masteroppgave. Det var fint at SANT150 kom på første semester, men det ble stilt spørsmål om man kan forvente at studentene begynner å finne sin egen stemme på bachelor? Dette er det vanskelig, men behov for å jobbe med på master. Heldagsseminarene på kurset ble opplevd tunge og lange. Det ble understreket at tidsstyringen andre dagen var bedre og sørget for et bedre faglig utbytte.

Det var noen delte erfaringer i forhold til første veiledningstime. Et par av studentene mente de, kanskje på grunn av egen passivitet, ikke kom til orde. Det ble uttrykt et ønske om at studentene skulle starte et 5 minutters innlegg om innledende tanker til prosjektet. Dette ville sikre at diskusjonen ble holdt på studentens premisser.

MØTER MED FAGUTVALGET 06.05 OG 09.11 2021

Fagutvalget har lagt ned et stort arbeid under pandemien og har en lang rekke nye tiltak for å bedre studiehverdagen og samholdet på kullene. Ansatte var også invitert til de fleste arrangementene. I mars hadde de leid lokaler til en eksamensfest hvor ca 30 deltok. Det ble også arrangert en digital fagkritisk om temaet «Antropologien under krise» dag med ca 50 deltakere, hvorav flere var eksterne. Det ble arrangert avslutningsfester for førsteårsstudenter og siste års bachelor- og masterstudenter. Jeg ble også informert om at fakultetet utlyste stillinger for bachelorstudenter som mentorer. Det ble også arrangert et jobbsøkerkurs med Kajsa og Nina. Instituttet har også økt antallet studentassistenter fra 2 til 3. I mai var det planlagt rebusløp med grilling og sosialt samvær ute, men det ble utsatt til høsten. Et fjordcruise som også var planlagt V-21 ble flyttet til H-21. Dette ble fullt ved påmelding og bachelorstudentene ble prioritert. Ca 40 stilte.

I høstsemesteret hadde det blitt arrangert tre åpne «Over koppen» seminarer hvor masterstudenter forteller fra sine feltarbeid. I tillegg hadde de Potlach studentpils når stipendene ble utbetalt. «Antrosnakk» har vært et annet initiativ. Det ble også arrangert fotball trening og felles samling med ca 25 studenter på stadion for å se Brann kamp. Antrofilm klubben hadde planlagt sitt første møte 08.11, men de strevde med å få rettigheter til filmene samt få noen til å stille for å diskutere disse. Av mer utadrettede tiltak har de sammen med Kula Kula etablert «Antrohalvtimen», en meget god podcast for og med antropologi studenter som er tilgjengelig på Spotify. Det er også planlagt en debatt om rasebegrepet sammen med Kula Kula i desember. Til slutt har de arrangert «Antropologer i arbeidslivet» i høstsemesteret.

Det har vært flere utfordringer for fagutvalget i perioden. Først og fremst dreier det seg om at det har vært litt demotiverende å jobbe når det er så vanskelig å planlegge og flere arrangementer måtte kanselleres. I en periode med så få fysiske møter har det vært tungt å rekruttere nye medlemmer, men de har fått to nye fra masterprogrammet og tre fra det siste bachelorkullet. Av andre erfaringer de har fått er at det kanskje bør holdes et arrangement like før søknadsfristen på master og at fagutvalget må starte arbeidet tidlig i høstsemesteret, møte studentene aktivt under Fadderuka med fysiske møter og pizza servering.

Alt i alt har det vært en imponerende innsats fra Fagutvalget som uten tvil har engasjert studentmiljøet på en positiv måte i en periode med strenge Korona restriksjoner.

STUDIEBAROMETERET 2020 OG 2021

Det ser ut til å ha vært en generell, nasjonal, nedgang i resultater i Studiebarometeret fra 2020 til 2021. De enkeltspørsmålene som har blitt vurdert høyest og lavest har alle sunket betraktelig fra 2020 til

2021. Det faktum at dette er en sterk nasjonal trend tilsier at korona restriksjonene har hatt en stor betydning og at årets Studiebarometer bør vurderes med en grad av varsomhet.

Jeg vil likevel trekke fram tre ting som utmerker seg ved årets studiebarometer. For det første er den meget positive vurderingen av eksamen og evalueringsformer, som ligger godt over lands gjennomsnittet og UiB som helhet. Her tror jeg at de ovennevnte endringene på for eksempel Sant102 er en medvirkende faktor. For det andre er den overordnede tilfredsheten med programmet på 4.1. Selv om det er ned 0.3 fra 2020, er det et godt resultat og ligger over det nasjonale og UiBs gjennomsnitt og vitner om det gode arbeidet som er nedlagt de siste årene. På den negative siden ligger arbeidslivsrelevans og tilknytning til arbeidslivet hvor programmet scorer dårligst og ligger godt under det nasjonale gjennomsnittet. Når KD i perioden framover vektlegger nettopp et økt fokus på arbeidslivsrelevans er dette et felt som bør prioriteres høyt i tiden som kommer. Jeg vil gå mer inn i dette i de oppsummerende kommentarene.

OPPSUMMERENDE KOMMENTARER:

I min periode som programsensor har instituttet hatt følgende fem satsningsområdene for å motvirke uønsket frafall på bachelor.

- i. Undervisningsassistentene er økt fra to til tre og har fått rollen som faglige mentorer.
- ii. Tilhørighet til instituttet har blitt prioritert og det har blitt tilrettelagt for at seminarrommet og hjørnerommet på instituttet brukes aktivt i bachelorundervisningen.
- iii. Det har vært økt fokus på å synliggjøre studieveiledernes tilgjengelighet ved blant annet en åpen dør policy og tett samarbeid med studentorganisasjonene.
- iv. Bidra til aktive studieorganisasjoner.
- v. Et økt fokus på arbeidslivsrelevans.

Sammen med et meget godt rekrutteringsarbeid har dette gitt meget gode resultater på bachelorprogrammet. På tross av at frafallet fortsatt er betydelig i løpet av de to første semestrene, tyder statistikken jeg redegjorde for innledningsvis og Studiebarometerets overordnede tilfredshet på 4.4 (2020) at de fem tiltakene skissert innledningsvis i stor grad har vært vellykket. På tross av at instituttet i perioden 2017 til 2020 opplevde et kutt i antall førsteamanuensis- og professorstillinger fra 14,6 til 11,4 og en økt arbeidsbyrde på grunn av korona tiltak, har antallet aktive studenter økt fra 173 til 274 per 30.11.2021. I samme periode økte poenggrensen for inntak fra 34,8 til 38,1 for førstegangsvitnemål. I tillegg økte studiepoengproduksjonen per student i perioden fra 21,8 til 27,09. Det er gledelig å se at den enorme veksten i kandidatproduksjon som ble påpekt i rapporten for 2020, ser ut til å fortsette for 2021. Dette tyder på at det har blitt lagt ned et ekstraordinært godt arbeid blant de vitenskapelige- og administrativt ansatte samt i studentorganisasjonene i denne perioden.

Siden min første rapport i 2018 har instituttet gjort en meget god jobb i å forbedre Mitt UiB. En gjennomgang av emnesidene på Mitt UiB viser at det har vært lagt ned et betydelig arbeid her de siste årene. De er oversiktlige, inneholder så langt jeg har kunnet registrere all nødvendig informasjon om eksamen, kursenes struktur, forventninger, obligatoriske aktiviteter, samt tips til skriving, lesing og tips til skriving av eksamensoppgaver. En liten ting som det kan jobbes videre med er å opprette flere introduksjonsvideoer til emnene på Mitt UiB. Disse er i dag på SANT100, 104 og 150 og er korte, effektive og meget gode introduksjoner til emnet. Alt i alt holder den digitale siden av undervisningen et svært høyt nivå. Som Studiebarometeret viser har det vært gjort spesielt store framskritt i eksamen og nye evalueringsformer, noe som ble påpekt i

gjennomgangen av SANT102. Her scorer instituttets bachelor programmet best med en snitt på 4,6 i Studiebarometeret.

Jobben framover blir å vurdere hvilke av de digitale tiltakene som tvang seg fram med nedstengningen som skal beholdes når normalen gjenopprettes.

Slik jeg ser situasjonen nå ved slutten av min fireårsperiode har instituttet to utfordringer som bør prioriteres; det gjelder masterrekrutteringen og arbeidslivsrelevans.

Arbeidslivsrelevans går igjen i de fem punktene som scorer dårligst i Studiebarometeret for 2021 (s. 4). Dette resultatet kommer på tross av en betydelig innsats fra instituttet. Arbeidslivsrelevans er løftet opp og fram på instituttets hjemmeside; det er trukket inn i kursbeskrivelser og læringsmål på bacheloremner og har som nevnt fått en framtrædende plass på Masterprogrammets sider. I tillegg har både instituttet og fagutvalget jobbet konkret med å fremme arbeidslivsrelevans. Ut fra kjennskap undertegnede har til Tromsø, Trondheim og Oslo, er et økt ønske om mer arbeidslivsrelevans et gjennomgående trekk ved alle instituttene på tross av en rekke nye tiltak som egne kurs i arbeidslivsrelevans på bachelor og master programmene ved UiO. Disse har gode søknadstall og evalueringer uten at dette har fått positive resultat i Studiebarometeret. Dette berører med andre ord fagmiljøet i så stor grad at det i tillegg til å fortsette det pågående arbeidet på instituttet, ser ut til å være behov for en bredere erfaringsdeling mellom de fire instituttene. For å ta tak i denne utfordringen foreslår jeg følgende:

- i. Temaet bør løftes opp i Nasjonalt fagorgan.
- ii. Instituttet arrangerte 25–26.11.2021, en meget god årskonferanse for Norsk Antropologisk Forening, med en uvanlig bred studentdeltakelse. All den tid instituttene støtter

NAF økonomisk bør det være rom for å gå i en dialog hvor vi kan se om Foreningen også kan rette et fokus på dette temaet.

- iii. Samfunnsviterne arrangerte 17.03.21 et nasjonalt webinar med svært god deltakelse om antropologi i arbeidslivet. Dette er også et initiativ som kan videreføres.

Når det gjelder masterrekrutteringen har opptaket siden 2006 svingt mellom 27 og 12. En gjenganger i mine samtaler med bachelor- og masterstudenter disse fire årene, er at det eksisterer en opplevelse av manglende arbeidslivsrelevans. Som nevnt over har instituttet gjort en meget god jobb med å profilere arbeidslivsrelevans på nettsider så vel som emnesidene på Mitt UiB. Det er også holdt inspirerende interne og nasjonale kurs uten at det har ført til at det meget positive løftet fra bachelor har fått konsekvenser for masterrekrutteringen. Da masterprogrammet ser ut til og for det meste rekruttere egne studenter ser det for meg ut til at et nytt fokus på SANT260 er et godt sted å starte. I tillegg ligger det et ubrukt potensial i de frie studiepoengene i 4 og 5 semester. Her er det mulig å bedre synliggjøre for studentene hvordan støttefag innen fag som IT, økologi, statistikk, økonomi og helsefag kan være med på å styrke potensialet som ligger i en mer tverrfaglig profil. Dette vil kreve en vilje blant veiledere av den «gamle skolen» til å oppdatere seg og kanskje revurdere kravene til en masteroppgave og hva et feltarbeid bør være. Når det er sagt har pandemien og det økte fokuset på digitale feltarbeid og digital etnografi allerede ført oss mange skritt i den retningen. Dette kan utvikles videre gjennom masterprosjekt og gjøre en mer konkurransedyktig på arbeidsmarkedet. Her har instituttet lagt ned et godt arbeid, men som nevnt over tror jeg de fire instituttene bør stå sammen for å adressere dette.

Rune Flikke (sign)